

PM Trafikanalys, Starby hotell

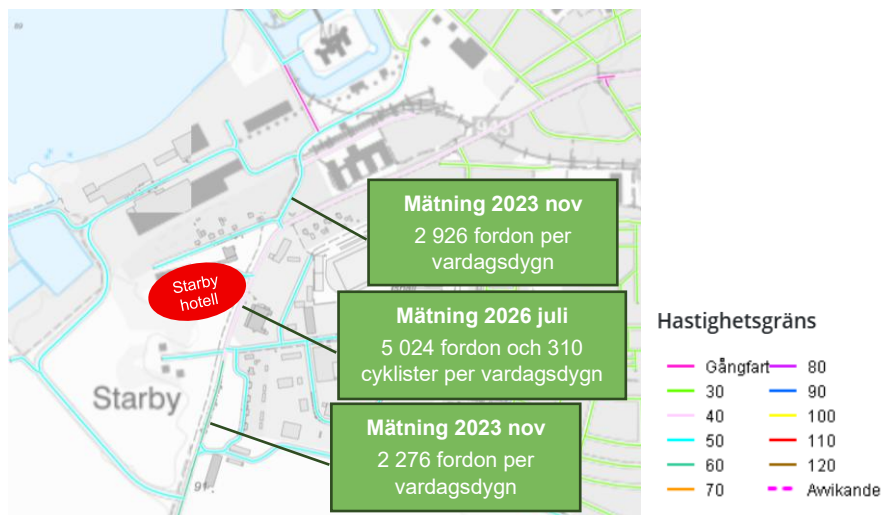
Bakgrund och syfte

Planer finns på att utöka verksamheten vid Starby hotell och konferens genom en utbyggnad. Vadstena kommun har identifierat ett behov av en studie som visar på framtida trafikbelastning i korsningen där verksamheten ansluter till Ödeshögsvägen.

M4Traffic har som underkonsult åt MVG Östergötland AB i uppdrag att ta fram en trafikanalys med syfte att beskriva utbyggnadens konsekvenser.

Nuläge

Starby hotell är beläget längs Ödeshögsvägen med en egen lokal anslutning från hotellet. Väjningsplikt råder för utfarten från hotellet. Skyltad hastighet är på sträckan 40 km/h längs Ödeshögsvägen-Södra vägen. Längs Ödeshögsvägen finns separat cykelbana på den nordvästra sidan av vägen.

Figur 1: Starby hotell och konferens är belägen längs Ödeshögsvägen som på denna del har skyltad hastighet 40 km/h (Källa: Nationella vägdatan). Trafikmätningar längs Ödeshögsvägen finns från november 2023 och från juli 2026.

Trafiken längs Ödeshögsvägen är uppmätt 2023 i november och uppgick då till 2 276 fordon per vardagsdygn söder om hotellet och till 2 926 fordon per vardagsdygn norr om hotellet. Trafiken längs Ödeshögsvägen i anslutning till hotellet antas vara på samma nivå som den norra mätningen. Det då livsmedelsaffären öster om vägen ansluter via Kungs Starbyvägen och antas ha störst andel resande norrut längs Ödeshögsvägen-Södra vägen. På sommaren är trafiken högre och uppgick vid en mätning i juli 2026 till i genomsnitt 5 024 fordon per vardagsdygn.

Enligt mätningarna på hösten var trafiken under fredagen vid det norra snittet 20 % högre än genomsnittlig vardag. Det gällde även eftermiddagens mest belastade timme som var 17 % högre än under genomsnittlig vardag. Under förmiddagen är fredagens trafik däremot lägre än under genomsnittlig vardag. På sommaren är trafiken mer jämn under vardagsdygnen med högst trafik ca kl. 14-17.

Under mest belastade timme en fredag under hösten antas det gå 384 fordon per timme på Ödeshögsvägen i höjd med hotellet. Under mest belastade timme på sommaren i juli uppmättes trafiken till 565 fordon samt 33 cyklister kl. 16-17. Förmiddagarna har en lägre trafik.

Trafik till och från Hotell Starby

Trafiken som alstras av hotellet har uppskattats från verksamheten.

I nuläget bedöms det under en genomsnittlig dag vara ca 20 bilar som lämnar anläggningen under förmiddagen kl. 9-12 varav ca 5-10 kl. 8-9. Under eftermiddagen är det ca 20 bilar som anländer kl. 12-17.

Vid en konferens med 50 deltagare är det upp till 30 bilar som anländer kl. 8-9.

I nuläget har hotellet 40 parkeringsplatser vilket planeras bli 140 parkeringsplatser efter utbyggnad. Trafiken antas fyrdubblas till följd av utbyggnaden vilket är ett antagande i överkant då andelen besökare som anländer i buss blir högre efter utbyggnad.

Prognos 2045

Trafiken längs Ödeshögsvägen har räknats upp med Trafikverkets länsvisa trafikutvecklingstal för person- och lastbil som prognos för 2045.

- Mätningarna från november 2023 anger 2 926 fordon per vardagsdygn på Ödeshögsvägen. Uppräknat till 2026 motsvarar det 3 039 fordon per vardagsdygn på Ödeshögsvägen under höstvardag. Mätningarna i juli 2026 visar att det går 5 024 fordon per vardagsdygn under sommaren.
- Uppräknat till prognosår 2045 motsvarar det 3 862 fordon per vardagsdygn under hösten och 6 404 fordon per vardagsdygn under sommaren.
- Trafiken som alstras av Vårdshuset har uppskattats av verksamheten:
 - Efter utbyggnad väntas trafiken fyrdubblas. Det innebär 40 fordon i normalfallet och 120 fordon under större konferens som anländer kl. 8-9 respektive lämnar kl. 16-17.

Tabell 1: Trafikutvecklingstal perioden 2019 till 2045 från Trafikverket

Trafikutvecklingstal 2019-2045

Östergötland, Trafikverket

Personbil 0.92 % per år

Lastbil 1.31 % per år

Riktningfördelningen för trafiken under förmiddagens maxtimme har antagits vara 65 % österut, under eftermiddagen har trafiken antagits vara fördelad på 40 % österut baserat på mätningen från juli 2026.

Av trafiken till området under eftermiddagen antas 70% göra vänstersväng vilket ger ett "worst case" för belastningen.

Kapacitetsberäkning av korsningen mellan Ödeshögsvägen och anslutningen till Hotell Starby

Beräkning av korsningars belastningsgrad med verktyget CAPCAL. Verktyget beräknar kapacitet och belastningsgrad baserat på indata om trafik. Belastningsgraden anger nyttjad andel av tillgänglig kapacitet sett till hela maxtimmen. Vid belastningsgrad 1.0 eller mer är korsningen tydligt överbelastad.

Trafikverkets riktlinje för belastningsgrad vid dimensionering av väjningsplikt anger att belastningsgraden bör vara lägre än 0.6 vid dimensionering av en ny korsning 20 år framåt i tiden.

Trafikmängderna som beräknats gäller situationen när det är konferens på hotellet och flödet är som högst. För höst antas eftermiddagen ha trafik enligt en fredag eftermiddag då flödet är 17% högre än en genomsnittlig vardag. Under sommaren är trafiken ungefär dubbelt så hög under ett vardagsdygn jämfört med hösten medan maxtimmen då i genomsnitt utgör 9,4 % av vardagsdygnstrafiken.

Resultaten visar att korsningen vid konferens under en fredag när trafiken är som högst en belastningsgrad på 0.12/0.19 i nuläget (höst/sommar) och 0.23/0.32 med trafik enligt prognos 2045. Detta under antaganden om trafik för ett "worst case". Resultaten visar en rimlig belastning utan risk för köbildning för mer än något enstaka fordon. En känslighetsanalys visar att Trafikverkets riktlinje för belastningsgraden vid nybyggnation klarar en fördubbling av trafiken under hösten och en ökning med 50% under sommaren jämfört med prognosen för 2045.

Resultat kapacitetsberäkningar

Nuläge

Nuläge höst FM kl.8-9 Hög

Tillfart	Körfält	Riktning	Flöde (f/t)	Kapacitet (f/t)	Belastningsgrad
Ödeshögsvägen Ö	1	Rakt/Vänster	126	1 764	0.07
Hotell Starby	1	Höger/Vänster	30	976	0.03
Ödeshögsvägen V	1	Höger/Rakt	67	1 818	0.04

Nuläge höst EM fredag kl. 16-17 Hög

Tillfart	Körfält	Riktning	Flöde (f/t)	Kapacitet (f/t)	Belastningsgrad
Ödeshögsvägen Ö	1	Rakt/Vänster	205	1 757	0.12
Hotell Starby	1	Höger/Vänster	10	798	0.01
Ödeshögsvägen V	1	Höger/Rakt	217	1 818	0.12

Nuläge sommar EM vardag kl. 16-17 Hög

Tillfart	Körfält	Riktning	Flöde (f/t)	Kapacitet (f/t)	Belastningsgrad
Ödeshögsvägen Ö	1	Rakt/Vänster	243	1749	0.14
Hotell Starby	1	Höger/Vänster	10	669	0.01
Ödeshögsvägen V	1	Höger/Rakt	352	1818	0.19

*Prognos 2045****Prognos 2045 höst FM kl.8-9 Hög***

Tillfart	Körfält	Riktning	Flöde (f/t)	Kapacitet (f/t)	Belastningsgrad
Ödeshögsvägen Ö	1	Rakt/Vänster	161	1 755	0.09
Hotell Starby	1	Höger/Vänster	120	932	0.13
Ödeshögsvägen V	1	Höger/Rakt	84	1 818	0.05

Prognos 2045 höst EM fredag kl. 16-17 Hög

Tillfart	Körfält	Riktning	Flöde (f/t)	Kapacitet (f/t)	Belastningsgrad
Ödeshögsvägen Ö	1	Rakt/Vänster	332	1476	0.23
Hotell Starby	1	Höger/Vänster	10	637	0.02
Ödeshögsvägen V	1	Höger/Rakt	285	1818	0.16

Prognos 2045 sommar EM vardag kl. 16-17 Hög

Tillfart	Körfält	Riktning	Flöde (f/t)	Kapacitet (f/t)	Belastningsgrad
Ödeshögsvägen Ö	1	Rakt/Vänster	505	1554	0.32
Hotell Starby	1	Höger/Vänster	10	517	0.02
Ödeshögsvägen V	1	Höger/Rakt	334	1818	0.18

Slutsatser

Följande huvudsakliga slutsatser har dragits från trafikanalysen:

- Trafiken längs Ödeshögsvägen har uppmätts på hösten från en mätning 2023 i november och på sommaren under juli 2026. Trafikmätningen 2023 är gjord på timnivå dock utan att redovisa riktningar separat. Trafiken under mätveckan i november var totalt sett som högst under eftermiddagen en fredag. Mätningen från juli visar på nästan 50 % mer trafik än i november under eftermiddagsrusningen. Under juli var trafiken mer jämn under vardagsdygnen med högst trafik ca kl. 14-17.
- Korsningen som ansluter hotell Starby till Ödeshögsvägen väntas inte innebära några framkomlighetsproblem även med ökad trafik till 2045 vilket även gäller sommaren. Belastningen blir rimlig enligt de kapacitetsberäkningar som gjorts. Om exempelvis en buss ska göra vänstersväng ut från hotellet kan det dock innebära viss väntetid men köbildning väntas inte uppstå annat än för något enstaka fordon. Detta under förutsättning att trafiken är någorlunda jämnt fördelad över mest belastade timme.
- Anslutningen till hotellet bör med tanke på planerad utbyggnad ses över utifrån ett trafiksäkerhetsperspektiv. Under sommarperioden har antalet cyklister uppmätts till 310 passager under ett vardagsdygn på cykelbanan. Dels bör en översyn tillse att siktförhållandena är tillräckligt goda, dels tillse att cykelbanans passage över anslutningen från Ödeshögsvägen får en tillfredsställande standard. Trafiksäkerhetsaspekterna har dock inte utretts närmare här.

M4Traffic, 2026-08-26

Anders Bernhardsson, anders.bernhardsson@m4traffic.se